

دکتر سید محمد حسینی

حال و روز فرهنگ مساعد نیست

دکتر عباس مصلی نژاد

نخبه گرایی در فرهنگ سیاسی ایران

هفته چهارم بهمن ماه ۱۳۹۸ • سال سوم
شماره ۶ • ۲۰۰۰ تومان • ۸ صفحه

هفته نامه
فرهنگی اجتماعی

فرهنگ ایرانجان

گفتگو با دکتر سید احمد محیط طباطبائی، عضو کمیته جهانی مؤسسه (ایکرم) و رئیس کمیته علمی انجمن ایران

مردم میراث بان فرهنگ

همراه با گفتگو با استاد مجید شاهوران، دکتر حجت‌الله ایوبی، دکتر بهمن نامور مطلق، حجت الاسلام والمسلمین سید محمود دعایی

سازمان مردم نهاد

انجمن صلح جمهوری

سرمقاله

صدایی که باید شنیده شود

دکتر مراد عنادی
مدیرمسئول

فرهنگ، سیاست و اقتصاد سه عنصر حیات بخش زندگی اجتماعی ملت‌ها محسوب می‌شوند که هر چند هر سه مهم هستند و حتی بارها بر اولویت فرهنگ تاکید می‌شود اما در عالم واقع این دو عنصر اقتصاد و سیاست هستند که پیش‌تازند. با وجود سیاست‌های اعلامی بسیاری از کشورها مبنی بر این که مقوله فرهنگ در اولویت است اما در سیاست‌های عملی آنچه که شنیده نمی‌شود یا کم شنیده می‌شود صدای فرهنگ است. در ایران اسلامی نیز با وجود سازوکارهای فرهنگی متعدد عملاً فرهنگ در هیاهوی سیاست و اقتصاد گم شده صدای آن کمتر شنیده می‌شود. صدای فرهنگ و امور فرهنگی کمتر شنیده می‌شود چون بسیاری بر این باورند در میدان فرهنگی نمی‌توان به نان و نوایی رسید. با وجود تاکید بسیاری از کارشناسان و دلسوزان جامعه مبنی بر این که اصل و اساس تنظیم بسیاری از امور سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در گرو تنظیم و پاسداشت امور فرهنگی است اما در عمل بسیاری به دنبال امور سیاسی و اقتصادی هستند. بهترین مثال در این مورد عدم تمایل بسیاری از نمایندگان مجلس برای عضویت در کمیسیون فرهنگی است یا در نهادها و وزارتخانه‌ها معاونت فرهنگی بیشتر معاونتی تشریفاتی و هزینه بر تلقی می‌شود تا معاونتی زیربنایی و اثرگذار. تا دوام چنین نگاهی سبب شده است تا مقوله فرهنگ همچنان مظلوم باقی‌مانده در نتیجه صدای فرهنگ شنیده نشود. آفت نگاه فرعی و حاشیه‌ای به مقوله فرهنگ و مسائل فرهنگی بروز و ظهور آسیب‌های متعددی در زندگی اجتماعی است که در گستره‌ای وسیع بر کارکرد سیاسی و اقتصادی جامعه نیز تاثیر داشته هزینه‌های سنگینی را بر کشور تحمیل می‌کند. به نظر می‌رسد برای کاستن از روند رو به رشد آسیب‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی در زندگی اجتماعی به مقوله فرهنگ و مسائل فرهنگی می‌بایست جدی‌تر نگریده شود. تردیدی نیست تا بسترهای لازم برای شنیده شدن صدای فرهنگ که در برگیرنده هویت و سبک و سیاق زندگی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی ماست فراهم نشود شاهد جامعه‌ای با نشاط و دارای توسعه متوازن و پایدار توأم با آسایش، آرامش و رفاه نسبی نخواهیم بود. اگر می‌خواهیم میراث فرهنگی کشورمان حفظ شود و برای نسل‌های آینده باقی بماند و به دنیا معرفی شود، اگر می‌خواهیم محیط زیست ایران پهنار و حفظ کنیم، اگر می‌خواهیم سلامت اقتصادی داشته باشیم و شاهد توزیع عادلانه ثروت باشیم و اگر به دنبال زندگی اجتماعی و شهری بدون آلودگی هوا، ترافیک و آلودگی‌های صوتی باشیم و اگر به دنبال نهادینه شدن پاسخگویی مسئولین و احترام به حقوق شهروندی هستیم باید به این مهم بیندیشیم و عمل کنیم که در وهله نخست باید فرهنگ مان درست بشود. درست شدن فرهنگ نیز فقط کار مردم یا دولت به تنهایی نیست بلکه در صورتی می‌توانیم به پررتنگ شدن فرهنگ و ساری و جاری شدن هنجارهای مثبت فرهنگی در لایه‌های زندگی اجتماعی امیدوار باشیم که مردم و مسئولین با کمک هم این هدف مهم را عملیاتی سازند. به عبارتی در سایه هم‌افزایی و تعامل دوسویه مردم و مسئولان است که میتوان به نحو شایسته تری از فرهنگ فاخر ایرانی اسلامی در برابر آسیب‌های فراوری آن پاسداری کرد و بر ضریب مصونیت آن در برابر آفت‌های پدیدآینده و نهبان افزود.

نگاه ایران به گردشگری، انسان محور است

معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری با بیان این که نگاه ایران به گردشگری بر مبنای انسان محور بودن است، گفت: در این نگرش گردشگر همانند میهمان است و امنیت آنها همانند امنیت خودمان است. ولی تیموری روز چهارشنبه در افتتاحیه سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و سی و سومین نمایشگاه صنایع دستی تهران، اظهار داشت: نگاه ایران به گردشگری انسان محور و تعالی بخش است و نگاه ایرانی‌ها به گردشگران همانند

میهمان است که مورد کرامت خانواده ایرانی قرار می‌گیرد. وی حضور سفرا و شرکت‌های خارجی در سیزدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری را مثبت ارزیابی کرد و گفت: در این نمایشگاه هزار شرکت آرایه دهنده خدمت گردشگری و صنایع دستی حضور دارند. که نشان دهنده عزم خانواده گردشگری برای توسعه این صنعت است. تیموری در ادامه درباره ظرفیت‌های گردشگری، گفت: گردشگری راهی برای نزدیکی و شناخت ملت‌ها است.

دکتر سیدمحمد حسینی، وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی

حال و روز فرهنگ مساعد نیست

فرهنگ است؟

نه تنها دولت بلکه مردم هم بی‌تقصیر نیستند. مردم هم آنچنان که باید و شاید به مطالبات فرهنگی خویش نمی‌پردازند. فرهنگ و دغدغه‌های فرهنگی به آخرین کالای سبذ خانوارها تبدیل شده است. مطالبات مردم از دولت بیشتر در بخش‌های اقتصادی هست که این امر نه برای دولت و نه برای مردم خوب نیست. این قصور و تقصیر را متأسفانه در مجلس شورای اسلامی هم شاهد هستیم. در واقع، کمیسیون فرهنگی در حاشیه است و کمیسیون قوی و موثر محسوب نمی‌شود. نمایندگان ادبیات قلدرا مانده رییس‌جمهور آمریکا علیه اماکن فرهنگی و تمدنی ایرانیان را محکوم و تقیب کرد. متن گفتگو با دکتر سیدمحمد حسینی به ترتیب ذیل است.

فرهنگ سیاسی و آزادی اندیشه و بیان، از شاخص‌های مهم توسعه یافتگی فرهنگی کشورها محسوب می‌شود. هر اندازه میزان سواد سیاسی افراد یک جامعه بیشتر باشد، سلامت فرهنگ سیاسی آن جامعه تضمین شده تر و میزان حضور افراد در معادلات اجتماعی و سیاسی جامعه خویش نیز با حداکثری بیشتری رخ می‌دهد. وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفتگو با خبرنگار فرهنگ ایران‌بان ابتدا از مظلومیت و مهجوریت فرهنگ گفت و در ادامه، ادبیات قلدرا مانده رییس‌جمهور آمریکا علیه اماکن فرهنگی و تمدنی ایرانیان را محکوم و تقیب کرد. متن گفتگو با دکتر سیدمحمد حسینی به ترتیب ذیل است.

آقای دکتر، بدون تعارف اگر قضاوت کنیم، چرا حال فرهنگ این روزها خوب نیست؟

بدرستی این چنین است و حال و روز فرهنگ، مساعد نیست. چرا که متأسفانه در بین مدیران کشور نگاه فرهنگی حاکم نیست. با توجه به اینکه بارها رهبر فرزانه انقلاب تاکید داشته اند، فرهنگ باید از مظلومیت خارج شود ولی چون فهم درستی از ابعاد و اقدامات فرهنگی و تاثیرگذاری آن در جامعه وجود ندارد، این می‌شود که فرهنگ به حاشیه رانده می‌شود. در بین مسئولان کشور، تنها شخص رهبری را می‌بینیم که اشراف کامل به بخش‌های مختلف فرهنگ از جمله سینما، تئاتر، موسیقی، کتاب، شعر، هنرهای تجسمی و ادبیات و بسیاری دیگر دارند.

در دولت حاضر شاهد هستیم که برخی فعالیت‌های فرهنگی متوقف شده است. به عنوان مثال شورای عالی سینما در سالهای قبل، فعال بود در دوره آقای روحانی تعطیل شد. نقشه مهندسی فرهنگی به باگانی‌ها سپرده شد. در کل، وضع موجود شایسته فرهنگ ایرانیان نیست.

آیا فقط دولت مقصر این ناخوش‌حوالی

برای علاج این درد فرهنگی چه باید کرد؟

در صورتی فرهنگ می‌تواند به جایگاه شایسته خود برسد که شخصیت‌های فرهنگ‌شناس وارد این حوزه شوند. رسانه‌ها باید به امر فرهنگ‌سازی جدی‌تر نگاه کنند. ساخت برنامه‌های فرهنگی در اولویت رسانه باشد. مطبوعات نگاه عمیق‌تر و تخصصی‌تری نسبت به ابعاد مختلف فرهنگ داشته باشند. همچنین فرهنگ باید به مطالبه‌نخست مردم تبدیل بشود.

بارها رهبر معظم انقلاب تاکید کرده اند که هر پروژه عظیم اقتصادی و عمرانی نیاز به یک پیوست فرهنگی دارد ولی در عمل مسئولان، پیوست فرهنگی را نادیده می‌گیرند. بسیار مشاهده شده که افراد بخش سیاست و اقتصاد برای پیشبرد اهداف خود از مقوله فرهنگ و اهالی فرهنگ استفاده سوء کرده اند. لذا حوزه فرهنگ کشور از این طریق آسیب فراوان دیده است.

فرهنگ سیاسی، بخشی از فرهنگ ما ایرانیان است، این حوزه را چگونه می‌بینید؟

خوشبختانه حضور و مشارکت مردم در بخش‌های اجتماعی و سیاسی از جمله راهپیمایی‌ها و رای‌گیری‌ها و افزایش بینش سیاسی مردم، از دستاوردهای اصلی انقلاب اسلامی بوده و هست. باید این احساس، مستمر باشد تا یک فرهنگ سیاسی قوی در نزد مردم نهادینه شود. درست است که برخی نارضایتی‌ها و گلایه‌ها وجود دارد اما معنای آن، این نیست که تصور شود اصلاح امور میسر نیست. مردم نباید احساس یأس و دلسردی نسبت به انقلاب کنند. با انتخاب شایسته افراد در انتخابات مجلس می‌تواند تحولات خوبی را در کشور ایجاد کرد. در نظام مردم‌سالاری دینی بن بست وجود ندارد. اگر چنانچه فرد یا افرادی در برهه‌ای از زمان به اشتباه انتخاب شدند، بعدها می‌شود آنها را تغییر داد و جبران کرد. لذا پشتوانه مردمی

نظام بسیار مهم است و وظیفه همه رسانه‌ها و مسئولین برای حفظ این پشتوانه مردمی و وظیفه‌ای خطیر است.

در حال حاضر کشورهای اروپایی و آمریکا با تبلیغات منفی خودشان سعی در تحریم کردن انتخابات از سوی مردم را دارند و ادعای می‌کنند که دیگر انقلاب از پشتوانه مردمی برخوردار نیست.

نمونه پشتوانه قوی انقلاب، همین حضور میلیونی مردم در تشییع جنازه سردار حاج قاسم سلیمانی بود که پاسخ تمام پناه گویی‌های رسانه‌های بیگانه است. حضور پرشور مردم در راهپیمایی ۲۲ بهمن نشانه دیگری از این پشتوانه مردمی است. حضور مردم در کنار صندوق‌های انتخابات مجلس و میزان آرای آنان مطمئناً بدخواهان انقلاب را مأیوس خواهد کرد.

به عنوان آخرین سوال، آقای ترامپ به تازگی میراث فرهنگی ایران را به نابودی تهدید کرده است، موضع وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی در قبال این ادبیات غیرفرهنگی چیست؟

مطابق با موازین و مقررات بین‌المللی تهدید و حمله به میراث فرهنگی کشورها به هر شکلی محکوم است و تهدیدکننده مجرم شناخته می‌شود. رییس‌جمهور بی‌خرد آمریکا در هفته‌های گذشته ۵۲ مرکز فرهنگی ایران را به تخریب، تهدید کرد. این ادبیات زشت و مجرمانه نه تنها از طرف ایران بلکه از جانب جامعه جهانی و بخصوص کشورهای اروپایی تقیب و محکوم شد. ادبیات آقای ترامپ، انسان را به یاد نوع تفکر و منش گروه‌های تروریستی طالبان و داعش می‌اندازد. آنها نیز با فرهنگ و میراث فرهنگی دشمنی داشته و دارند. شاید اگر اقدام قاطعانه ایران در انهدام پایگاه نظامی عین‌الاسد و پاسخ منطقی و محکم رهبر معظم انقلاب نبود، ترامپ تا به حالا تهدید خود علیه اماکن فرهنگی ایران را عملی کرده بود.

حضور میلیونی مردم در عرصه‌هایی همچون تشییع جنازه سردار سلیمانی، راهپیمایی ۲۲ بهمن، صندوق‌های انتخابات، ولایت‌پذیری آحاد مردم و بسیاری دیگر... پشتوانه‌های قدرتمند انقلاب اسلامی هستند که در حقیقت پاسخ‌یاب و گوی‌های رسانه‌های بیگانه و رییس‌جمهور آمریکا است.

فرهنگی

شاعر، نویسنده، طنزپرداز و منتقد سیاسی
یوسفعلی میرشکاک:

**بی‌هویتی، خطری است که ایرانی امروز را
تهدید می‌کند**

یوسفعلی میرشکاک درباره «جایگاه فردوسی در زبان فارسی» گفت: اهمیت فردوسی در درجه اول این است که بعد از دو یا سه نسل فارسی را احیا کرد. حکومت بنی عباس قصد داشت زبان فارسی را در این طرف رود جیحون، یعنی منطقه ایران، از بین ببرد؛ اما موفق نشد.

وی اظهار کرد: فردوسی دریافته بود که باورهای اسطوره‌ای نسل در نسل و ورای حکومت‌ها در ذهن‌ها وجود دارد؛ فردوسی با استفاده از این باورهای اسطوره‌ای که در اذهان ایرانی وجود داشت، شاهنامه را سرود تا به انسان ایرانی بگوید تو شآن پایینی نداشتی. شاهنامه را سرود و با احیای هویت ایرانی و پیوند دانش به زبانشاخی که می‌دانست به تشیع در ایران منجر خواهد شد، هوشمندی خود را نشان داد.

میرشکاک ضمن خواندن اشعاری از شاهنامه تشریح کرد: وجهه دیگر اهمیت شاهنامه پس از احیای زبان فارسی و احیای آیین و رسوم این است که با منظوم کردن اسطوره‌ها، ولایتمداری و روح تبعیت ایرانی‌ها را یادآوری کرد، فارغ از اینکه شهریار کیست. این ولایتمداری و تبعیت در ماجرای زندانی شدن اسفندیار و وقتی که در روز آزادی خود زنجیرها را خودش پاره کرد و گفت من اسیر فرمان بودم نه اسیر زنجیر، نشان داده شده است که از این دست ماجراها در شاهنامه بسیار وجود دارد.

وی با اشاره به اینکه فردوسی در زمامداری و حکومت‌داری در شاهنامه آموزگاری می‌کند، گفت: ایرانیان پس از دوران مشروطه، گرفتار تفکری شدند که هر کس برای مستقل بودن باید طرز تفکر خاصی داشته باشند؛ پرداختن فردوسی به وحدت مردم در شاهنامه، می‌تواند یکی از پادزهرهای گسست در بین مردم باشد.

میرشکاک بینش فردوسی را یک بینش شگرف دانست و گفت: انسان ایرانی با رجوع به حافظه نمی‌تواند خودش را بشناسد. ما با رجوع به سعدی، با وجه عاطفی خودمان روبرو می‌شویم؛ اما فردوسی تمام وجه انسان ایرانی را نشان می‌دهد. خطری که امروز انسان ایرانی را تهدید می‌کند، بی‌هویتی است با خواندن شاهنامه ایرانی می‌مانیم. فردوسی به باورهای ما عمق می‌دهد و ریشه‌مان را به ژرفا می‌رساند.

برگزاری «جایزه کتاب سردار سلیمانی» در چهلمین سالگرد جنگ تحمیلی

سردار علی محمد نائینی، رئیس مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، با اشاره به چهلمین سالگرد جنگ تحمیلی از برگزاری اولین دوره دوسالانه انتخاب آثار پژوهشی در حوزه دفاع مقدس و مقاومت با عنوان «جایزه کتاب سردار شهید اسلام حاج قاسم سلیمانی» در سال آینده خبر داد و گفت: این جشنواره با همکاری بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و در سطح ملی توسط مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس انجام می‌شود. وی اظهار کرد: از همه ناشران، پژوهشگران، محققان و

دکتر عباس مصلی نژاد، استاد دانشگاه تهران:

نخبه‌گرایی در فرهنگ سیاسی ایران

ویژگی‌هایی که «زونیس» در مورد نخبگان سیاسی ایران ارائه می‌دهد به راحتی بانگش، تمایلات و الگوهای رفتاری گروه‌های اجتماعی پیوند می‌یابد. به عبارت دیگر «زونیس» توانسته تقسیم‌بندی‌های خاصی از فرهنگ سیاسی ایران ارائه دهد و بر اساس آن گروه‌های اجتماعی را بر مبنای نقش تعیین‌کننده نخبگان سیاسی تحلیل نماید.

دکتر عباس مصلی نژاد دارای دکترای علوم سیاسی با گرایش اقتصاد سیاسی و پسادکترای سیاست‌گذاری راهبردی است. وی استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران است که از ایشان تا کنون دوازده اثر به چاپ رسیده است. کتاب فرهنگ سیاسی ایران از جمله آثار دکتر مصلی نژاد است که وی در آن به تعریف فرهنگ سیاسی ایران در قالب کلی‌تر فرهنگ ایرانیان پرداخته و شاخص‌های آن را ذکر نموده است. مطلب ذیل گزیده‌ای از این اثر ارزشمند است که با عنوان نخبه‌گرایی در فرهنگ سیاسی ایران به رشته‌ی تحریر درآمده است.

و تبعی در آنها وجود دارد، مشکلات توسعه سیاسی نیز افزایش می‌یابند، زیرا شرط اصلی در فرآیند نوسازی، حداکثرسازی مشارکت سیاسی است. صرفاً در این شرایط است که می‌توان جلوه‌هایی از رقابت سیاسی را بین نخبگان مشاهده نمود. اگر رقابت به تابعیت‌پذیری تبدیل شود، در آن صورت نمی‌توان هیچ‌گونه تمایزی بین کنش‌نخبگان و گروه‌های اجتماعی مشاهده نمود و در نتیجه جلوه‌هایی از انسداد سیاسی به وجود می‌آید. طبعاً انسداد سیاسی در ساخت‌های حکومتی که دارای فرهنگ سیاسی تبعی می‌باشند، امر مشکل‌آفرین و مخاطره‌آمیزی است.

توسعه نیافتگی را می‌توان یکی دیگر از عوامل تعارض نخبگان حکومتی و در ادامه از آن نشانه‌های جدال گروه‌های اجتماعی با یکدیگر و همچنین نظام سیاسی دانست. به این ترتیب در نگرش «ماروین زونیس» قدرت، رابطه میان فردی را بین نخبگان و همچنین گروه‌های اجتماعی مختلف به وجود می‌آورد. در نگرش تعامل میان فردی که در روانشناسی اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد، هر گونه الگوی تعامل می‌تواند کنش و همچنین شاخص‌های رفتاری سایر بازیگران را تحت تاثیر قرار دهد. به عبارت دیگر، شکل بندی‌های روابط و همچنین قالب‌های فرهنگی و ادراکی به سایر حوزه‌ها منتقل می‌شود. از سوی دیگر، روابط میان فردی از قانون مرکزیت‌گرایی برخوردار بوده و بر فرآیند‌های تاثیرگذار تاکید دارد. طبعاً نیروهای اجتماعی که از جایگاه و موقعیت مؤثری برخوردارند، قابلیت بیشتری برای تاثیرگذاری خواهند داشت.

تعادل پایدار ایجاد نمی‌شود، زیرا نخبگان سیاسی نسبت به رقیبان خود کاملاً بیمناک و نگران بوده و به جای اداره امور عمومی حکومت، درصدد کنترل نخبگان رقیب برمی‌آیند. ویژگی‌هایی که «زونیس» در مورد نخبگان سیاسی ایران ارائه می‌دهد به راحتی با نگرش، تمایلات و الگوهای رفتاری گروه‌های اجتماعی پیوند می‌یابد. به عبارت دیگر «زونیس» توانسته تقسیم‌بندی‌های خاصی از فرهنگ سیاسی ایران ارائه دهد و بر اساس آن گروه‌های اجتماعی را بر مبنای نقش تعیین‌کننده نخبگان سیاسی تحلیل نماید. این امر بیانگر آن است که در ایران فرهنگ سیاسی مشارکتی وجود نداشته و می‌توان در آن جلوه‌هایی از فرهنگ سیاسی محدود و تابعیت‌پذیر را مشاهده نمود.

بر اساس نگرش فوق، نخبگان سیاسی به مثابه اعضای جامعه ایران تعریف شده‌اند و نمی‌توان هیچ‌گونه تمایزی بین آنان و گروه‌های اجتماعی قائل شد. به عبارت دیگر وقتی که فرهنگ سیاسی تبعی وجود داشته باشد، در آن شرایط گروه‌های اجتماعی از همان الگویی بهره می‌گیرند که نخبگان حکومتی از آن استفاده نموده‌اند. مطابق با دیدگاه‌های «لوسین پای» و «سیدنی وربا» در فرهنگ سیاسی تبعی، گروه‌های اجتماعی تلاش می‌کنند تا رضایت نخبگان حکومتی را به دست آورده و به حریم خصوصی آنان نزدیک شوند که در این شرایط فرصت طلبی و جاسوسی گسترش می‌یابد. از سوی دیگر چنین شهروندانی در هر زمانی که فرصت مناسبی پیدا نمایند، به مقابله و جدال با رهبران سیاسی و ساختار قدرت مبادرت می‌ورزند.

در کشورهایی که فرهنگ سیاسی محدود

در بین تحلیل‌گران سیاسی «ماروین زونیس» بیش از سایر نظریه‌پردازان به موضع نخبگان سیاسی ایران توجه داشته است. وی حتی شکست محمد رضا پهلوی و پیروزی انقلاب اسلامی را نیز بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و فرآیند تحول هویتی در نخبگان سیاسی ایران مورد پردازش قرار داده است. کتاب شکست شاهانه انعکاس نظریه نخبگان سیاسی «زونیس» در ارتباط با تحولات اجتماعی ایران می‌باشد.

علاوه بر «زونیس» نظریه‌پردازان دیگری نظیر «گاستیل» بررسی‌هایی را در مورد رابطه فرهنگ سیاسی، اقشار اجتماعی، فرآیند‌های رقابتی و همچنین شاخص‌های عمومی نخبگان سیاسی ایران ارائه داده‌اند. «گاستیل» بر این اعتقاد است که ایرانیان از قالب‌های تحلیلی «توماس هابز» الهام گرفته‌اند. در این ارتباط، نخبگان ایرانی بر این اعتقادند که گروه‌های اجتماعی دارای طبع و روحیه شرور می‌باشند، آنان نظم سیاسی را مخدوش کرده، جامعه‌پذیری را در تلاطم قرار داده، ثبات سیاسی و اجتماعی را فرو ریخته و نهایتاً اینکه موجودیت خود را در دگرگونی و تغییر جست و جو می‌کنند. به همین دلیل است که نخبگان سیاسی ایران نسبت به محیط اطراف و سایر نخبگان رقیب اعتماد ندارند. بدبینی را باید به عنوان نشانه اصلی مدیران اجرایی و رهبران سیاسی ایران دانست. به همین دلیل است که حکومت نسبت به جامعه و گروه‌های اجتماعی بی‌اعتماد می‌باشد و جامعه نیز بی‌اعتمادی خود را نسبت به دولت ابراز می‌دارد. به این ترتیب، فضای اجتماعی ایران بیش از آنکه مبتنی بر تفاهم و همکاری باشد، جلوه‌هایی از تعارض، تضاد و جدال سیاسی را با خود منتقل می‌کند. در این شرایط هیچ‌گاه

یکی از روش‌های شناخت فرهنگ سیاسی بررسی بر اساس قالب‌های مفهومی و رهیافت‌های ارائه شده توسط نخبه‌گرایان است. نخبه‌گرایان کلاسیک بر این اعتقاد می‌باشند که همواره اقلیتی محدود، کنترل سیاسی و حکومتی کشورهای مختلف را به عهده دارند. به عبارت دیگر نخبگان می‌توانند فرآیند‌های سیاسی را ایجاد و به موجب آن شکل بندی‌های اجتماعی و تحولات تاریخی را ایجاد و کنترل نمایند. کسانی که به چنین قابلیت‌هایی نایل می‌شوند می‌بایست از انسجام، خودآگاهی و قدرت برخوردار باشند.

آنچه را که نظریه‌پردازانی همانند «میخلز»، «موسکا»، «بری» و «میلز» ارائه می‌دهند، بیانگر جلوه‌هایی از نقش سیاسی و تاثیرگذار نخبگان بر رفتار اجتماعی، فرهنگ سیاسی و کنش شهروندان می‌باشد. نخبه‌گرایی در کشورهای غربی از طریق نهادهای سیاسی اعمال می‌شود. نهادهای محدود واسط نخبگان و فرهنگ سیاسی جوامع می‌باشند. در حالی که کمبود نهاد‌های سیاسی در ایران فضای متفاوتی را ایجاد می‌کند.

ویژگی‌های عمومی نخبگان سیاسی ایران «ماروین زونیس» فرهنگ سیاسی ایران را در چارچوب خصلت‌های عمومی نخبگان مورد پردازش قرار داده و به این جمع بندی می‌رسد که خصوصیات نخبگان سیاسی به گروه‌های اجتماعی مختلف منتقل می‌شود. در این رابطه «ماروین زونیس» فرهنگ سیاسی نخبگان ایران را در دوره مورد مطالعه اش، در چهار ویژگی خلاصه کرده است: بدبینی سیاسی، بی‌اعتمادی شخصی، احساس عدم امنیت آشکار و سوء استفاده بین افراد. به نظر وی این نگرش‌ها اساس رفتارهای سیاسی در ایران بوده‌اند.

شاخستگی فرهنگی

در ادامه صحبت با نخبگان و صاحب نظران بخش فرهنگ ایرانیان و میراث فرهنگی به دکتر بهمن نامور مطلق رسیدیم. استاد دانشگاه و رییس باشگاه صنایع دستی بونسکو، سوال - های مرا این گونه پاسخ داد.

آقای دکتر، شاید مهم نباشد که ادعا کنیم، خیلی کار برای فرهنگ و میراث تمدنی ایرانیان کرده ایم، سوال من این است که چه کارهایی نکرده ایم و چه ضعف هایی داریم؟

در کنار تمام تعاریفی که از فرهنگ و تمدن ایرانی می شود و آمارها و رزومه ای که از فعالیت ها داده می شود، باید اذعان کنیم که کوتاهی ها و بی اعتنایی هایی هم به این بخش داشته ایم.

در قدم اول باید گفت، قوانین محکم و روشن در بخش فرهنگ و میراث فرهنگی کشور بسیار کم داریم و حتی آنهایی هم که هست نیز نواقص قانونی دارد.

در قدم دوم، فعالان بخش فرهنگ نیز حامی قدرتمند و تکیه گاهی بنام قانون را در حمایت از خویش و پشتوانه ی خود احساس نمی کنند. سوم اینکه، ساختار مناسبی هم برای اجرای همین قوانین ساده دیده نمی شود.

از این تعریف شما می شود به تعبیر شلختگی فرهنگی در وضع موجود میراث فرهنگی رسید، این طور نیست؟

همین طور است. بسیاری از عرصه های فرهنگی ما دچار گسست شده اند. مانند اینکه، صنایع دستی در یک وزارتخانه است، فرش در یک وزارتخانه دیگر است و هنرهای صنعتی در وزارتخانه ای دیگر، این گسست یعنی اینکه مشکل اساسی در ساختار شکلی در آثار فرهنگی داریم.

آیا مدیران بخش میراث فرهنگی نمی توانند این گسست را کم کنند یا از بین ببرند؟

اتفاقاً در عرصه میراث فرهنگی با مشکل تربیت مدیران شایسته و کاربلد روبرو هستیم. اغلب مدیران فرهنگی ما زبان هنر و فرهنگ را نمی شناسند. بسیاری از مدیران اقتصادی به این بخش وارد شده اند و با زبان اقتصاد می خواهند یک عرصه فرهنگی را مدیریت کنند. حتی داشتن رفتار و کنش فرهنگی یک تخصص است که اغلب مدیران فرهنگی ما عاری از آن هستند.

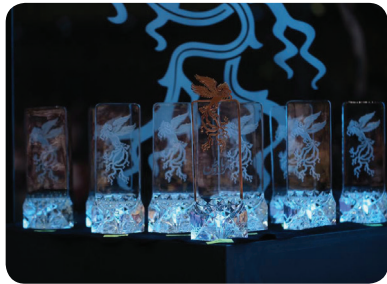
به مشکلات زیادی اشاره کردید، آیا مشکل دیگری هم در بخش میراث تمدنی ایرانیان باقی مانده که نگفته اید؟

بله وجود دارد. مشکل دیگر اینکه، تحقیقات بنیادین در عرصه میراث فرهنگی ایرانیان دیده نمی شود. آموزش خوب و مناسب و حرفه ای در این حوزه وجود ندارد. فقط نباید به این سخنان اکتفا کنیم که ما میراثی چند هزار ساله و هنر مندانی نامی و مردمی هنر دوست داریم بلکه باید در بخش فرهنگ ایرانیان، هدفمند، ساختارمند و قانونمند عمل کرد.

جناب نامور به این مشکلاتی که اشاره کردید آیا می تواند خط و نشان های رییس جمهور آمریکا را هم افزود؟

چرا که نه. وقتی ترامپ گفت، می خواهد ۵۲ مرکز فرهنگی ایران را بزند، باور نکردم. چرا تمام کشور ما مرکز فرهنگی است. ما نزدیک به یک میلیون محوطه تاریخی داریم و هر جای ایران یک نقطه فرهنگی است. وقتی فکر کردم دیدم هیچ منطقی در سخنان ترامپ وجود ندارد. به این نتیجه رسیدم که شبیه این حرفها را قبلاً داعش و طالبان هم زده اند.

البته یک تفاوتی میان ترامپ با داعش و طالبان وجود دارد و آن اینکه داعش و طالبان، شمالی ستیزند و با مجسمه و عروسک مشکل دارند اما برعکس، ترامپ به عروسک و مجسمه علاقه دارد.

پس لرزه های جشنواره فیلم فجر

سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر چند روزی است که به پایان رسیده، اما حواشی آن همچنان ادامه دارد. غیبت عوامل فیلم روز صفر در روز اختتامیه صدای اعتراض همگان حتی هیات داوران بخش نگاه نورا در آورده است.

هیئت داوران بخش «نگاه نو» جشنواره فیلم فجر، با انگیزه عبور سریعتر از حواشی تلخ و شیرین مراسم اختتامیه ۳۸مین دوره از این جشنواره، به اتفاق آرا تصمیم گرفت سیمرغ بلورین بهترین فیلم اول جشنواره را به

فرهنگ ایرانیان، میراث فرهنگی، تمدن کهن، هنر پارینه، اندیشمندان پارسی گوی، زادگاه علم، زبان ادب و فرهیختگی و بسیاری از عبارات های زیبا و دهن پرکن مشابه دیگر... از جمله عباراتی هستند که درباره آنها همایش ها و هم اندیشی های ملی و بین المللی بسیاری برگزار شده و کتاب های زیادی تحریر شده و مقالات و مجلات پیشماری منتشر شده است.

عبارات های یادشده فوق بسیار حق و زیبا هستند اما آیا وقت آن نرسیده که اندکی شعله تعریف و تمجید را پایین کشیده و سوزنی به خود و جوالدوزی به فرهنگ بزنیم. اگر پای سخن مدیران دست اندر کار فرهنگ و میراث فرهنگی کشور بنشینیم، متوجه می شوی، ما چقدر خوش بختیم، همه چیز آرام است. آمارها، برنامه ها، سیاست ها و خط و مشی هایی را می شنوی که گویی هم اکنون اقتصاد نفتی را کنار گذاشته ایم و نه تنها صنایع دستی و هنرهای ایرانی به تمام جهان صادر می شود بلکه با کمبود مامور گیت-های ورودی کشور مواجه بوده و کثرت گردشگران خارجی امان و آسایش را از کارکنان ورودی مرزهای خاکی و آبی و هوایی کشور ربوده اند.

جنس میراث فرهنگی، دولتی نیست

استاد مجید شاهوران جم، فعال میراث فرهنگی ایران با تجربه ۶۰ سال جهانگردی بسیار متواضع و صبور به سوالات من به ترتیب ذیل پاسخ دادند.

استاد، نمی خواهم تعریف و تمجید بشنوم لذا سوالم را اینگونه آغاز می کنم: بزرگترین چالش و مشکل میراث فرهنگی ایران چیست؟

بزرگترین چالش، دولتی بودن بخش میراث فرهنگی و بلکه خود مدیران دولتی میراث فرهنگی هستند. دولتی شدن میراث فرهنگی امری متضاد با توسعه مادی و مالی این بخش است و نمی توان از آن به معنای درست به نفع کشور، کسب درآمد کرد. دولتی شدن میراث نتیجه ملموسی نداشته و نخواهد داشت. من، در شصت سال گذشته، توانسته ام در ۵ قاره و بیش از ۸۰ کشور جهان حضور داشته باشم، میراث فرهنگی آنها را مطالعه کنم، با تمدن ها و فرهنگ های مختلف جهان آشنا شوم، در نمایشگاه های بین المللی بسیاری با موضوع فرهنگ شرکت کردم و انواع صنایع دستی ایران را به بسیاری از کشورهای جهان صادر کرده ام. در هیچ کشور صاحب آثار فرهنگی و تمدنی ندیدم که تمام برنامه ها، سیاست ها، تصمیم گیری ها و اجرای جشنواره های فرهنگی و میراث صنایع دستی منحصراً در اختیار دولت و دولتمردان باشد به غیر از ایران.

یعنی دولت ها هیچ دخل و تصرفی در میراث تمدنی و فرهنگی خویش ندارند؟

دولت ها حامی میراث فرهنگی هستند نه صاحب آن. اصلاً جنس میراث فرهنگی، جنسی دولتی نیست. چرا که آدم های دولت می آیند و می روند و تصمیمات اداری و کوتاه مدت می گیرند. این می شود که کشور ایران با داشتن این همه میراث تمدنی و فرهنگی، در صنعت توریسم و تجارت بین الملل صنایع دستی جایگاه مناسب و درخورری ندارد.

ظرفیت های میراث فرهنگی و صنایع دستی ما چقدر است؟

با اطمینان می گویم که صنایع دستی ایران نه تنها در کنار نفت و بلکه این ظرفیت را دارد که حتی بیشتر و بیشتر از صنعت نفت حرکت کند و سودآوری داشته باشد. گلیم و گتبه ایرانی کم از نفت ندارد به شرطی

گفت و گو با فعالان بخش فرهنگ

مردم میراث

با این کثرت سفر، چه تفاوتی میان میراث فرهنگی ایرانیان را با دیگر ملتها دریافتید؟

در بین تمام اقوام ایرانی رفته، تمام مردم ایران زمین هنرمند هستند، جوهره ی هنرهای دستی در خون مردم ایرانی وجود دارد. ظرفیت هنرهای دستی ایران انتها ندارد. در نمایشگاه های بین المللی خارجی که حضور داشتم، نمونه میراث فرهنگی ما را کشورهای ترکیه و هند و عربی و اروپایی و آفریقایی می آوردند اما به اذعان داوران و حاضران نمایشگاه، آثار ایرانی صاحب روح متعالی عرفان و هنر است، چیزی که در آثار مشابه دیگر کشورها نبود.

در سفرم به سانفرانسیسکو و نزدیک پل گلدن گیت، از یکی از مهمترین گالری های میراث شیشه ای دنیا دیدن کردم، جالب اینکه تعدادی معدود از آثار و مصنوعات شیشه ای ایرانی در کنار چندین اثر بزرگ شیشه ای صدها هزار دلاری خارجی، طوری خودنمایی می کنند که مسئولین آن گالری اذعان کردند بیشترین بینندگان و محققان برای مطالعه این آثار شیشه ای ایرانی به این گالری می آیند. متأسفانه در بخش میراث فرهنگی ایران بجای فرهیختگان و محققان این بخش، مدیران کم تجربه و حقوق بگیر دولتی نشسته اند، این است که دلسوزی ها برای فرهنگ ایرانی، بیشتر جنبه خبری و اطلاع رسانی دارد و مستمر نیست.

صحبت پابانی یک جهانگرد و فعال میراث فرهنگی کشور چه می تواند باشد؟

روزگاری به هر نقطه جهان که می رفتم، میراث فرهنگی و صنایع دستی همه تمدن ها و کشورها بود به غیر از چین کمونیستی، امروز هر جای دنیا که

که برنامه ریزی درست و نگاهی جهانی به این بخش داشته باشیم و قابلیت های میراث فرهنگی را منوط به تصمیم گیری های دولتی نکنیم.

مجید شاهوران جم:
بزرگترین چالش، دولتی بودن بخش میراث فرهنگی و بلکه خود مدیران دولتی میراث فرهنگی هستند. دولتی شدن میراث فرهنگی امری متضاد با توسعه مادی و مالی این بخش است و نمی توان از آن به معنای درست به نفع کشور، کسب درآمد کرد. دولتی شدن میراث نتیجه ملموسی نداشته و نخواهد داشت. من، در شصت سال گذشته، توانسته ام در ۵ قاره و بیش از ۸۰ کشور جهان حضور داشته باشم، میراث فرهنگی آنها را مطالعه کنم، با تمدن ها و فرهنگ های مختلف جهان آشنا شوم، در نمایشگاه های بین المللی بسیاری با موضوع فرهنگ شرکت کردم و انواع صنایع دستی ایران را به بسیاری از کشورهای جهان صادر کرده ام. در هیچ کشور صاحب آثار فرهنگی و تمدنی ندیدم که تمام برنامه ها، سیاست ها، تصمیم گیری ها و اجرای جشنواره های فرهنگی و میراث صنایع دستی منحصراً در اختیار دولت و دولتمردان باشد به غیر از ایران.

با این دیدگاه، گویا خود مدیران دولتی چالشی بر چالش های میراث فرهنگی هستند، درست است؟

همین طور است. مدیران دولتی به واسطه اینکه میزنشین و حقوق بگیر هستند نمی توانند نگاهی برومیزی و جهانی داشته باشند، پشت میزنشینی با داشتن انگیزه و خلاقیت برای توسعه و سودآوری در منافات است.

شعری که اشک‌های رهبر معظم انقلاب را جاری کرد

سالانه مقام معظم رهبری با مداحان و شاعران اهل بیت (ع) از سراسر کشور صبح امروز شنبه ۲۶ بهمن ماه مصادف با سالروز میلاد حضرت زهرا (س) در حسینیه امام خمینی (ره) برگزار شد. در این دیدار ۹ نفر از مداحان و شاعران اهل بیت (ع) به مدیحه‌سرایی پرداختند اما از این میان مقام معظم رهبری با اشعار یکی از شاعران اشک ریختند. مهدی قربانی مداح تبریزی در این دیدار اشعاری از

محمد رضا بحری را به زبان فارسی و ترکی خواند که در بیان ایبات ترکی آن مقام معظم رهبری اشک ریختند. این مداح اهل بیت (ع) اظهار داشت: امروز سعادت داشتیم در دیدار مداحان با مقام معظم رهبری که خروجی آن وحدت و همدلی میان مداحان است، مدیحه‌سرایی داشته باشیم. وی افزود: مقام معظم رهبری در این دیدار مجدداً بر تلاش مداحان در عرصه ترویج و فرهنگ‌سازی سبک زندگی اسلامی تأکید کردند.

گ کشور اعم از دولتی و خصوصی

بان فرهنگ

تمدنی ایرانیان نگاهی مباح و مستحب داشته باشند، بلکه داشتن نگاهی واجب در حفظ و جهانی سازی این آثار، ضروری است. مسئولین بخصوص اصحاب رسانه باید بدانند که اهمیت برنامه های میراث فرهنگی به مثابه عقربه های ساعت هستند نه بند تزیینی ساعت. البته باید با انصاف هم بود که در سالهای گذشته رویکردی تازه از جانب وزارت میراث فرهنگی و گردشگری به مجموعه دارهای خصوصی و مردمی شده است که این نگاه تازه، ستودنی و قابل تقدیر است.

از مجموعه دارهای خصوصی و مردمی گفتید، با توجه به مسئولیتی که در این بخش دارید، چه رفتار شایسته ای باید در قبال موزه ها داشته باشیم؟

آنچه از دستاورد و اندیشه انسانی به شکل مادی و غیر مادی محافظت می کند، موزه است. لذا کنوانسیون وجود دارد که تأکید می کند از میراث فرهنگی ملت‌ها باید حفاظت شود و حفاظت هم می کند.

حتی اگر این میراث فرهنگی از جانب فردی بنام ترامپ تهدید شود؟

بله همین طور است. به عقیده من، سازمان نظارت میراث فرهنگی باید تمام میراث فرهنگی و موزه ها را نقشه گذاری و خرید قانونی قبل از تهاجم کند. ضمن اینکه نیروهای تهدید کننده و مهاجم باید این موضوع را رعایت کرده و حتی فکر تعرض به مراکز فرهنگی را نکنند.

به نظر من تهدیدی که ترامپ کرده است، می تواند به یک فرصت تبدیل شود و جامعه ما به آن توجه کند. برای مثال یکی از موارد مهم، تفکیک مکان های نظامی از میراث فرهنگی است تا بهانه را از متجاوزان بگیرد. تفکیک مکان های نظامی از میراث فرهنگی سال ها متوقف شده بود و باید این کار را در بُعد ملی و فراملی انجام دهیم. این فرصت مهمی است که نگاه موزه ای و نگاه حفظ گذشته را برای آیندگان داشته باشیم چرا که ما باید این میراث را به آیندگان منتقل کنیم.

دقیقاً چه باید کرد؟

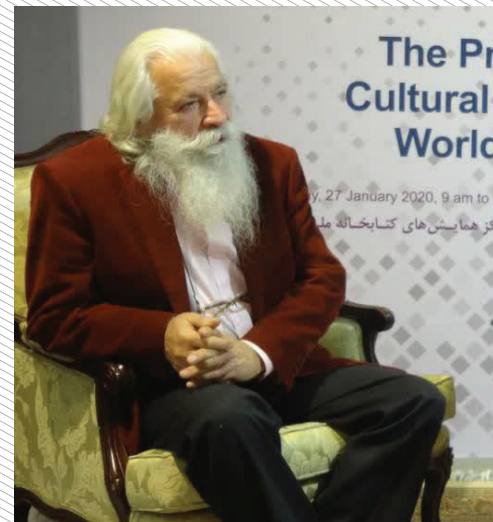
شماره گذاری تمام بخش های فرهنگی کشور از جمله کارهایی است که باید انجام دهیم. ما باید یک لیست قرمز در زمان صلح داشته باشیم. همه کشورها در زمان بحران این لیست را تهیه می کنند. تفکیک فضای میراث فرهنگی از فضای نظامی بسیار مهم و بدیهی است که می تواند عملی شود. کشوری مثل ما، فرهنگ و تاریخی فراتر از قوم و نژاد دارد که دنیا برای این فرهنگ احترام قایل است. ما باید رفتاری را رقم بزنیم که دیگران هم از این الگو برای حفاظت از میراث بشری استفاده کنند.

ساحت فرهنگ جای قلدری نیست

دکتر اشرف بروجردی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران پس از استماع کامل سوالم به ترتیب ذیل، گفت:

خانم دکتر، گویا قلدریها و زیاده گویی های آقای ترامپ به سکوت کتابخانه ها هم رسیده است، مواضع شما در قبال این ادبیات تهدید آمیز چیست؟

ساحت فرهنگ جای قلدری و تهدید به تخریب نیست بلکه جایگاه اندیشه و خردورزی است. این تهدیدی که از جانب رییس جمهور بی خرد

آمریکا علیه میراث فرهنگی ایران صورت گرفته است از جانب تمام بخش های فرهنگی کشورهای عضو (ایکا) محکوم و تقیبه شده است.

(ایکا) چیست و چه جایگاهی دارد؟

ایکا عنوان اختصاری شورای جهانی آرشیو است. شورای جهانی آرشیو طی بیانیه ای، تهدیدات جاهلانه آقای ترامپ علیه اماکن و ابنیه های تاریخی و فرهنگی ایران را محکوم کرده است. همچنین ما یکی از کشورهای اثر گذار در فدراسیون بین المللی مؤسسات کتابداری (ایفلا) هم هستیم. در ۳ کمیته اصلی و تخصصی ایفلا از کارشناسان سازمان اسناد و کتابخانه ملی عضو هستند و ایران حضوری فعال و متعامل در ایفلا با تمام کشورهای عضو و تمام کتابخانه های ملی در سراسر جهان دارد. لذا این فدراسیون هم تهدیدات ترامپ را محکوم کرده است.

پیام شما به عنوان رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در این موضوع چیست؟ فرهنگ و تمدن ایران متعلق به تمام ایرانیان چه در داخل و چه خارج از کشور می باشد لذا باید ساحت فرهنگ ایرانی پاس داشته شود. نظریه گفتگوی تمدن ها اولین بار از سوی ایرانیان مطرح شد تا همگان بدانند از طریق گفتگو بهتر می شود به دوستی و محبت رسید. لذا هر گونه درشت گویی و درشت خویی و تهدید علیه فرهنگ ها کاری عبث و محکوم است.

فرهنگ، مشق اول رسانه ها

مدیر مسئول روزنامه اطلاعات، فرهنگ و پرداختن به موضوعات فرهنگی و تمدن انسانی را رسالت اول مطبوعات دانست.

حجت الاسلام والمسلمین سید محمود دعایی به خبرنگار فرهنگ ایرانین با بیان این مطلب، گفت: رسانه های بارویکرد فرهنگی، بایستی به صورت تخصصی و عمیق به امر فرهنگ ایرانی و میراث ایرانین بپردازند.

وی افزود: در چند سال اخیر، شاهد برخی فعالیت های بجا و اثر گذار در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی بوده ایم اما هنوز کافی نیست چرا که ظرفیت فرهنگی و تمدنی ایرانین بسیار عظیم تر از کارهای انجام گرفته شده است و مطالب بکر و جاهای کار نشده ای در بخش میراث فرهنگی هنوز وجود دارد که همت مضاعف مسئولین ذیربط را می طلبد.

دعایی گفت: روزنامه اطلاعات از ابتدای تاسیس در حد بضاعت خود سعی داشته و دارد تا اهتمام لازم را به فرهنگ و میراث تمدنی ایرانین داشته باشد.

مدیر مسئول روزنامه اطلاعات تصریح کرد:

اگر یک روزنامه یا یک رسانه به امر فرهنگ بی توجهی کند در اصل به رسالت خویش به طور کامل عمل نکرده است.

می روم اول و آخر نمایشگاه ها صنایع دستی چینی است و تعداد اندکی هم از دیگر تمدن ها. این یعنی اینکه چینی ها جهانی فکر کردند و کوچکترین هنر دستی در دور افتاده ترین روستای چین را حمایت و تقویت کردند تا راه خود را به بازارهای جهانی پیدا کند. کاری که برای مسئولین ما ناشناخته است و باید بیشتر به آن توجه داشته باشند.

از دکتر سید احمد محیط طباطبایی، عضو کمیته جهانی موزه (ایکوم) و رئیس کمیته علمی ایکوم ایران پرسیدم؛

آقای دکتر جایگاه مردم در موضوع میراث فرهنگی کجاست؟

مردم ما نه تنها میراث دار بلکه میراث بان این فرهنگ و تمدن کهن ایرانی هستند. ما میراث دار یک فرهنگ برجسته تاریخی هستیم لذا انتظار داریم از مردم در برخورد با میراث فرهنگی ایران می رود متفاوت است با انتظار از دولت ها.

این تعریف، تعارف است یا واقعیت؟

کاملاً واقعیت است. به این موضوع کمتر توجه شده که ۹ دهم آثار فرهنگی ایران در اختیار مردم است پس بنابراین این مردم بودند که در حله نخست، حافظان میراث فرهنگی ایران از هزاران سال قبل تا کنون بوده و هستند نه دولت و نهادهای دولتی.

مردم چگونه می توانند به این مسئولیت خویش واقف و آشنا شوند؟

از طریق آموزش و رسانه، آموزش و فرهنگ سازی در بخش حفظ میراث فرهنگی باید جدی تر گرفته شود. فرهنگ سازی باید در متون درسی ابتدایی دانش آموزان وارد شود و از همان دوران کودکی، نگاه و دیدگاه افراد جامعه را نسبت به

محیط طباطبایی:
مردم ما نه تنها میراث دار بلکه میراث بان این فرهنگ و تمدن کهن ایرانی هستیم. تقریباً ۹ دهم آثار فرهنگی ایران در اختیار مردم است. لذا این مردم بودند که در حله نخست، حافظان میراث فرهنگی ایران از هزاران سال قبل تا کنون بوده و هستند نه دولت و نهادهای دولتی.

باید قوی ترین و آموزشی ترین برنامه های میراث فرهنگی به نمایش گذاشته شود.

همچنین مسئولین در هر سمت و مقامی که هستند نباید به امور فرهنگی بخصوص میراث

کتاب «خاطرات سردار بقایی» به

مرحله بازخوانی رسید

ناصر پروانی شاعر درباره کتاب جدیدش گفت:

کتاب «خاطرات سردار بقایی» که هم اکنون مشاور مقام معظم رهبری در امور نظامی هستند، مراحل پایانی نگارش را طی می کند. وی با بیان اینکه با سردار بقایی کتاب را بازخوانی می کنیم، افزود: این کتاب در سی و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران عرضه نمی شود و زمان انتشار آن مشخص نیست چون در این کتاب به یک برهه تاریخی کشور می پردازم هنوز نامی برای آن انتخاب نکرده ام. برای انتشار آن با بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس و نشر سخنوران صحبت کردیم و یکی از این دو ناشر کتاب را منتشر خواهند کرد.

این شاعر ادامه داد: کتاب دیگرم مجموعه شعر دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی است. کار گزینش اشعار این کتاب تمام شده است و شعرهایی از خودم و شصت شاعر دیگر را در برمی گیرد از هر شاعر دو شعر آورده ام. اکثر این شاعران پزشک هستند و بقیه آن ها دانشجویان رشته های پیراپزشکی و پزشکی هستند. به دلیل اینکه این اشعار در شب شعری که برگزار می کردیم خوانده شدند احتمالاً مجموعه شعر را هم با عنوان «شب پروانه ای» که عنوان شب شعر بود، منتشر خواهیم کرد. انتشارات دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی کار انتشار این کتاب را برعهده خواهد داشت این کتاب در سی و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران که سال آینده زودتر از سال های قبل یعنی در اواخر فروردین ماه برگزار می شود عرضه خواهد شد.

پروانی گفت: هم اکنون یک مجموعه غزل را جمع آوری می کنم این کتابم به مناسبت چهل سالگی ام در تیرماه سال آینده منتشر خواهد شد. تاکنون هفتاد درصد شعرهای این مجموعه شعرم سروده شده اند برای همین به انتشار کتابم در تیرماه سال آینده خوش بین هستم. این مجموعه شعرم را هم مانند سایر کتاب هایم انتشارات گزایش تازه یا سخنوران منتشر خواهد کرد.

استفاده از ظرفیت های دینی و فرهنگی در مبارزه با مواد مخدر

دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر گفت: مواد مخدر در رأس آسیب های اجتماعی است و برای مبارزه با آن باید از ظرفیت های دینی و فرهنگی هم استفاده شود. اسکندر مؤمنی در دیدار با حجت الاسلام والمسلمین عبادی زاده نماینده ولی فقیه در استان هرمزگان و امام جمعه بندرعباس گفت: امروزه هماهنگی خوبی بین همه دستگاه ها برای مبارزه با مواد مخدر وجود دارد و اجماع خوبی شکل گرفته است. وی بر اصلاح قوانین مبارزه با مواد مخدر تأکید کرد و با اشاره به جلسه اخیر ستاد مبارزه با مواد مخدر که با حضور ریاست جمهوری تشکیل شد، بیان کرد: در آن جلسه، بر ساماندهی و جمع آوری معتادان متجاهر و حرفه آموزی و

اشغال بهبود یافتگان، انسداد کامل مرزها و اجرای اقدامات پیشگیرانه در قالب طرح یاریگران زندگی تأکید شد. دبیرکل ستاد بیان داشت: مواد مخدر در رأس آسیب های اجتماعی است که باید در بحث مقابله با این معضل، تمام نهادها و حتی خود مردم هم مشارکت کنند. مؤمنی تأکید کرد که باید بحث مبارزه با مواد مخدر اجتماعی و اقدامات پیشگیرانه انجام شود و از ظرفیت دینی و فرهنگی جامعه به خوبی استفاده شود. وی بیان داشت: با حوزه علمیه، سازمان تبلیغات، آموزش و پرورش تفاهم نامه هایی منعقد شده تا شاهد تحقق فرهنگ پیشگیری از اعتیاد در سطح جامعه باشیم.

گفت و گو با دکتر حمیدرضا صرامی مدیرکل تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر با موضوع «فرهنگ یاری‌گری»

فرهنگ یاری‌گری یعنی مای اجتماعی

تا چندی پیش، اعتیاد را یک آسیب اجتماعی می دانستیم و برای شناخت بیشتر این به سراغ مدیرکل تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر رفتیم. نخستین نکته ای که دکتر حمیدرضا صرامی اشاره کرد این بود که آسیب اجتماعی، موقعیت دیروز مواد مخدر بود. امروز یک پله بالاتر آمده و به مسئله اجتماعی تبدیل شده و اگر بی تفاوت باشیم بزودی شاهد بحران اجتماعی اعتیاد خواهیم بود. این کلام دکتر صرامی، مرا برای طرح اولین سوال به ترتیب ذیل ترغیب کرد.

آقای دکتر فرهنگ یاری‌گری چیست؟

یاری‌گری یعنی تمام احاد جامعه در قبال افراد بیمار اعتیاد مسئول هستند و در برابر مسئله اجتماعی اعتیاد، واژه به من چه؟ بی معناست. یاری‌گری آنقدر مهم است که به شعاری جهانی در ریشه کنی معضل اعتیاد تبدیل شده است و تمام تلاش فعالان خیرخواه و انسان دوست این است که یاری‌گری از مرحله شعار به مرحله فرهنگی نهادینه شده حرکت کند. لذا همگان باید مشارکت کنیم تا ریشه اعتیاد کنده شود. یاری‌گری یعنی گذر از من اجتماعی به مای اجتماعی.

آیا مواد مخدر و مصرف آن به مرحله بحرانی جهانی رسیده است؟

بله همین طور است. بحران هایی که امروزه جامعه جهانی با آن روبرو است عبارتند از مشکلات زیست محیطی، تهدیدات هسته ای، فقر و مواد مخدر و روان گردان ها. در حقیقت امروزه بحث مواد مخدر و روانگردان ها یکی از چهار بحران جامعه جهانی تلقی می شود. سوال اساسی از اینجا آغاز می شود که ما با گذشت تقریباً ۱۱۰ سال از اولین کنفرانس جهانی که در شانگهای چین با حضور کشورهای متعددی صورت گرفت و قرار شد در جهت مهار و کنترل اعتیاد اقدام کنند با گذشت ۱۱۰ سال، امروزه نه تنها مواد مخدر مهار نشده بلکه شاهد چند موضوع اساسی هستیم.

اولین موضوع این است که اعتیاد و مواد مخدر به عنوان یک تهدید استراتژیک، تهدید چندوجهی، تهدید چند سببی و تهدید سیستماتیک، به یک بحران جهانی، بین المللی و تهدید علیه امنیت اخلاقی، امنیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و بهداشتی جوامع قرار گرفته است. این تهدید باعث شده تا جوامع با روند افزایشی تولید و مصرف مواد مخدر روبرو شوند. به طوری که در ۱۲ سال اخیر تعداد مصرف کنندگان مواد در

جامعه جهانی از ۲۰۸ میلیون نفر به ۲۷۱ میلیون نفر رسیده که رشدی ۳۰ درصدی را نشان می دهد. نکته دوم علی رغم همه مبارزاتی که در جامعه جهانی صورت گرفته بحث الگوهای مصرف است. متأسفانه امروزه جامعه جهانی با چند الگوی تطوّر یافته مصرف مواد یعنی با تغییرات مداوم شبه افیون ها، آمفتامین ها قرص های کوکابین و روانگردان های جدید گرفتار شده است. مافیای مواد مخدر در جامعه جهانی چون با یک گردش مالی ۱۶۰۰ میلیارد دلاری در سال با سود خالص ۵۰۰ میلیارد دلار در سال مواجه شده به دنبال این است که انواع مواد روانگردان جدید را تولید کند. در سال ۲۰۰۹ تقریباً ۱۶۶ نوع روانگردان وجود داشت و امروزه از ۸۰۳ نوع هم گذشته است یعنی رشد ۷۰۳ درصدی را در کمتر از ۱۰ سال شاهد هستیم.

نکته سوم این است که علی رغم مبارزات جهانی بسیار، سیستم مواد مخدر از دفاع پنهان شروع کرده، شبکه های سایبری و ماهواره ای را به کمک گرفته تا با برنامه سازی، باورهای غلط را به نوجوانان و جوانان تبلیغ و ترویج کنند تا مشتری های جدیدتری را جذب کنند. همچنین در پولشویی ها، در حوزه سیاه اقتصاد مواد مخدر علاوه بر تبلیغ و ترویج الگوهای مصرف از اقتصاد کثیف و پول های حرام مواد مخدر هم استفاده کند.

گویا برخی کشورها مصرف مواد مخدر را آزاد می دانند، درست است؟

یک نکته نگران کننده این است که برخی از کشورهای توسعه یافته با بهانه آزادی فردی به دنبال ضابطه مند کردن و قانونمندسازی

غیره... از عوامل این ترافیک آسیب ها هستند که جغرافیای وسیعی از کشور را به خود مشغول کرده است. از یک طرف دشمن در این آهنگ تغییر و تحولات، سبک زندگی فاسد تحت تاثیر مواد و گرفتار شدن جوانان را ترغیب می کند و از سوی دیگر بی تعادلی و ضعف ساختارهای خرده نظام اجتماعی ما در تولید فشار و ارتقای سطح مشارکت و اعتماد، خرده نظام اقتصادی ما در مواجهه احاد جامعه با فقر و تورم و بیکاری، خرده نظام فرهنگی ما و روزمرگی دستگاه های فرهنگی و عدم آماده کردن جوانان برای ورود به این حجم و مقابله با آسیب ها، سبب چند پیامد برای ما شده است.

وضعیت مواد مخدر در کشور همسایه شرقی ما چگونه است؟

در کشور افغانستان مشاهده می کنیم که در سال ۲۰۰۱ میزان کشت خشکاش ۱۸۵ تن در سال بود و امروزه و در طول ۱۸ سال اخیر به بیش از ۹۰۰۰ تن رسیده است. آمریکاییها به دنبال این هستند که با افزایش کشت خشکاش در افغانستان به پول هنگفتی برسند تا هزینه جنگ یمن، درگیری های داخلی عراق و کشورهای منطقه را در بیاورند و حضور خود را در منطقه استمرار دهند. لذا مدتی است که در افغانستان علاوه بر تولید فراوان تریاک، شیشه افغانی هم تولید می شود که می تواند برای کشور ما مشکل ساز باشد.

به کشور خودمان برگردیم، وضعیت مواد مخدر در کشور ما چگونه است؟

در ایران، ما با چند موضوع مواجه هستیم. اول اینکه آهنگ سریع تحولات سبب شده که نوجوانان و جوانانی که به عرصه تحولات و تغییرات ورود کرده اند با ترافیکی از آسیب ها و شوکهای اجتماعی مواجه شدند. مواد مخدر، مشروبات الکلی، روابط سوء اخلاقی، خشونت و اختلالات روانی و فضای مجازی و

آیا می شود به این پیامدها اشاره کرد یا جزء خطوط قرمز است؟

برای روشننگری عام و خاص، حتماً باید اشاره شود. لذا باید بگویم، ۱- مشکلات روانی در کشور متنوع شده است. به گونه ای که براساس تازه ترین تحقیق ۶/۲۳ درصد از جمعیت ۱۵ تا ۶۴ سال کشور با اختلال اضطراب، افسردگی، سایکوتیک و توهم روبرو هستند. ۲- ایجاد شکاف نسلی در جامعه امروز ما. ۳- ریشه های سنت از قبیل خانواده تضعیف شده است. ۴- فریب های فرهنگی رونق گرفته است. ۵- سلطه کمیت بر کیفیت زندگی غلبه یافته است و سبب شده که میزان نرخ شیوع مصرف مواد در سنین ۱۵ تا ۶۴ سال کشور به ۴/۵ درصد رسیده است به گونه ای که ۲ میلیون ۸۰۲ هزار ۸۰۰ نفر مصرف کننده مستمر مواد داریم و ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر مصرف کننده غیرمستمر داریم. یعنی ۴ میلیون و ۴۰۲ هزار و

اخبار

روایت وزیر ارشاد

از دستاوردهای «موسیقی فجر» تا قلعه رضایت فاصله داریم

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همزمان با چهارمین روز از برگزاری سی و پنجمین جشنواره موسیقی فجر با حضور در تالار وحدت تهران از کنسرت ارکستر سمفونیک تهران دیدن کرد و از دستاوردهای این رویداد گفت.

به گزارش خبرنگار مهر، سید عباس صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی شنبه بیست و ششم بهمن ماه در چارچوب چهارمین روز از برگزاری سی و پنجمین جشنواره موسیقی فجر با حضور در تالار وحدت تهران از کنسرت ارکستر سمفونیک تهران دیدن کرد و پس از پایان این اجرا همراه با محمد الهیاری مدیر کل دفتر موسیقی وزارت ارشاد، حمید قبادی مشاور اجرایی معاونت هنری و سید محمد طباطبایی مدیر شورای ارزشیابی هنرمندان با رهبر و اعضای ارکستر سمفونیک تهران دیدار کرد.

سید عباس صالحی پس از این بازدید با حضور در جمع خبرنگاران به برخی سئوالات پیرامون نحوه برگزاری رویداد موسیقی فجر پاسخ داد.

جشنواره موسیقی فجر عقب گرد نداشته است

وی در پاسخ به پرسش خبرنگار مهر مبنی بر دستاورد برگزاری جشنواره موسیقی فجر که به نظر می آید نسبت به سایر رویدادهای فرهنگی هنری کشور از رشد کیفی مناسبی برخوردار نبوده است توضیح داد: پرسشی که از ناحیه شما انجام گرفته با یک پیش فرض آغاز شده و طبیعی است که باید نوعی «روندشناسی» و «روندپژوهی» در این حوزه صورت گیرد. برداشتی که در این چارچوب وجود دارد این است که در مجموع فضای جشنواره امسال موسیقی فجر، در برگیرنده اتفاقاتی است که روند گام به گام ما رو به جلویی را نشان می دهد و این طور نیست که علی رغم برخی اتفاقات، عقب گردی در این زمینه وجود داشته باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ادامه داد: نسل جوانی که در جشنواره حضور پیدا کرده اند از لحاظ قدرت و توانایی، حرکت رو به رشد را نشان می دهند. بسیاری از این هنرمندان جوان و نوجوان، همان هایی هستند که در سایر جشنواره های دیگر کشور به صورت جدی حضور پیدا کرده بودند و اینک در جشنواره موسیقی فجر حضور ویژه ای دارند.

وی افزود: اینها نکات مورد توجهی است و به عبارتی ما توازنی را می بینیم که هم دربرگیرنده حضور جوانان هنرمند در جشنواره موسیقی فجر است و هم شاهد حضور پیشکسوتان موسیقی هستیم. یکی دیگر از دغدغه هایی که جشنواره موسیقی فجر داشته و دارد این است که موسیقی پاپ به عنوان سبک مورد توجه مردم، چنان روی دیگر بخش ها سایه نیندازد که موسیقی نواحی و موسیقی ایرانی را تحت الشعاع قرار دهد.

صالحی تاکید کرد: با اهتمامی که از سوی همکارانم در معاونت هنری و دفتر موسیقی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی صورت گرفته در سال های مختلف از جمله امسال جریان موسیقی سنتی ایرانی و موسیقی نواحی به نحوی در فضای جشنواره فجر گنجانده ایم که با روند رو به رشدی همراه باشد.

اسناد دیده نشده جدید از گابریل گارسیمارکز در نمایشگاه تگزاس

نمایشگاهی از آثار گابریل گارسیمارکز نویسنده نامی کلمبیایی در شهر آستین واقع در تگزاس آغاز به کار کرده که تا تابستان ادامه خواهد داشت و به بررسی زندگی او می پردازد. این نمایش شامل حدود ۳۰۰ قلم از جمله چند سندی می شود که تا به حال به صورت عمومی نشان داده نشده اند. خیلی از آن ها از کلکسیون آثار مارکز در «نوسوم سنتر» گرفته شده اند و هدف شان این است که بتوانند به بازدیدکنندگان نشان دهند چطور مارکز توانست تبدیل به یک ستاره ادبی و یک نویسنده کلاسیک بشود.

مارکز در تمام طول عمر خود همیشه از خانواده و دوستانش به خاطر حمایت شان تشکر کرد. به همین دلیل در این نمایش هم نامه ها، عکس ها و ویدیو هایی وجود خواهد داشت که نشان می دهد چطور حلقه حرفه ای مارکز از مسیر تخصصی کار ادبی او حمایت کرد. این نمایشگاه که با عنوان «بدل شدن به یک نویسنده جهانی: گابریل گارسیمارکز» برگزار شده، توسط آوارو سانتانا-آکیونا استاد یار جامعه شناسی کالج ویتمن سازمان دهی شده و از یکم فوریه آغاز به کار کرده است.

ادامه از صفحه ۱

۸۰۰ نفر از جمعیت ۱۵ تا ۶۴ سال کشر گرفتار مصرف مواد مخدر هستند.

این آمار بیشتر شامل چه افرادی می شوند؟

این آمار یکسری اتفاقات نامناسبی را برای ما رقم زده است. اول اینکه متاسفانه ۲۰ درصد افراد معتاد کشور دارای تحصیلات دیپلم تا دکترا هستند. در این ۲ میلیون ۸۰۲ هزار ۸۰۰ نفر مصرف کننده مستمر، ۸۰ درصدشان شاغل هستند. از این تعداد ۱۵۶ هزار نفرشان زن هستند معنای این حرف این است که متاسفانه کشور با ورود افراد تحصیل کرده، شاغل و زنان به جرگه معتادان مستمر دچار گرفتاری شده است.

دومین پیامد منفی، بحث الگوی مصرف مواد است. در کشور الگوی مصرف تریاک، هروین، کراک افغانی، ماری جوانا و شیشه از مصرف مودی به صورت مصرف مخلوط آنها تبدیل شده است که خطری مضاعف است. سوم، علاوه بر جامعه، مدارس و دانشگاه ها هم گرفتار شدند به گونه ای که در دبیرستان ها و هنرستان ها ۱/۲ درصد به شیوع مصرف مواد مبتلا هستند و در دانشگاه های دولتی کشور ۷/۴ درصد از دانشجویان دانشگاه های دولتی، اعتیاد به مواد دارند. متاسفانه در جمعیت کارگری هم ۳/۲۲ درصد کارگران مبتلا به مصرف مواد مخدر هستند. در یک جمع بندی می توان گفت جمعیت عمومی نرخ شیوع ۴/۵ درصد، دانش آموزان ۱/۲ درصد، دانشجویان ۷/۴ درصد و کارگران ۳/۲۲ درصد و به گونه ای همه اقشار مختلف هم و طمان اعم از زن و مرد، دانش آموز، دانشگاهی، کارگر، تلیکار، ورزشکار و غیره و غیره درگیر معضل اعتیاد شده اند. یعنی اعتیاد از یک مسئله اجتماعی عبور کرده و به یک مسئله بزرگ و حاد اجتماعی و فراگیر با یک شیوع قابل توجه در جامعه تبدیل شده است. حتی ۸۵ درصد معتادان پس از درمان دوباره بازگشت به مواد دارند.

جناب صرامی، با این وضعیت جامعه چه باید کرد؟ چه کنیم که آسیب های اجتماعی که به مسئله اجتماعی تبدیل شده اند به بحران اجتماعی تبدیل نشود؟

مهمترین راه موفقیت کشورها در برخورد با مسئله اعتیاد، باور به اجتماعی شدن مبارزه با این معضل است. این کشورها به اعتیاد به عنوان یک بیماری اجتماعی نگاه کردند لذا هر بیماری هم راه حلی دارد. در بحث اجتماعی شدن مبارزه با اعتیاد ما به دنبال

۱۱- شناخت نقشه خلقی جامعه، ما نمی دانیم که به جوانان چه بگوییم؟ چگونه بگوییم؟ با چه ابزاری بگوییم؟ در چه زمانی بگوییم؟ توسط چه کسانی بگوییم؟ جوان ما مشکل خودشناسی، هویت یابی و اجتماعی شدن دارد. چگونه می توان او را توانمند کرد و با آموزش صحیح به بهترین شکل اجتماعی شود.

۱۲- بهره گیری از ظرفیت های دینی. اسلام در ۱۴۰۰ سال پیش نسخه تقوا و خودکنترلی را برای نوع بشر صادر کرد اما آیا ما به درستی نسخه تقوا را به جوانان خویش پیاده سازی کرده ایم. حوزه های دینی باید تقوا را با زبان نوجوانان و جوانان به آنها منتقل کنند.

در میان میان وظیفه رسانه ها چیست؟

رسانه ها باید عملیات روانی علیه فریب فرهنگی ایجاد کنند. عملیات فریب این است که برخی رسانه ها مدام تبلیغ داروهای لاغری، ضد خواب، خواب آور، چاقی، بیداری برای امتحان کنکور، تقویت قوای جنسی و غیره می کنند. مصرف چنین داروهایی خود اعتیاد آور است لذا رسانه های خودی باید بر علیه این تبلیغات، عملیات روانی کند و سطح آگاهی و شناخت جامعه را بالا ببرد. همچنین رسانه ها باید آموزش های مهارتی را در اولویت بر نامه های آموزشی خود قرار دهند چرا که زیست اجتماعی امروز بدون مهارت امکان پذیر نیست.

به عنوان خاتمه کلام، آیا توصیه ای یا پیامی دارید؟

اگر ما به خود نیابیم در چشم انداز ۱۴۰۴ از تعداد ۲ میلیون ۸۰۲ هزار ۸۰۰ نفر مصرف کننده مستمر به ۳ میلیون ۳۱۶ هزار نفر خواهیم رسید. اگر تلاش نکنیم قطعاً الگوی مصرف ماری جوانا به وفور جایگاه خود را در کنار دیگر مواد مخدر موجود در جامعه پیدا خواهد کرد. اگر تلاش نکنیم رشد تولید خشخاش در افغانستان توسط آمریکا بیپها در حال رشد است و کار را برای ما سخت تر خواهد کرد.

چند هدف هستیم. ۱- توانبخشی. آحاد جامعه را در برابر آسیب های اجتماعی اعتیاد توانمند کنیم. یعنی مردم، فاعل شوند در برابر بیماری نه منفعل.

۲- تقویت نظام حساسیت سازی در جامعه. این نظام حساس سازی توسط نهادهای اجتماعی، نقش آفرینان و بازیگران عرصه های اجتماعی و گروه های مرجع باید صورت گیرد. وقتی ۹۲ درصد مردم اعلام می کنند که اعتیاد اولین نگرانی آنهاست به این معناست که تمامی دستگاه های دولتی، فرهنگی و اجتماعی باید این حساس سازی را

رسانه ها باید عملیات روانی علیه فریب فرهنگی ایجاد کنند.

عملیات فریب این است که برخی رسانه ها مدام تبلیغ داروهای لاغری، ضد خواب، خواب آور، چاقی، بیداری برای امتحان کنکور، تقویت قوای جنسی و غیره میکنند. مصرف چنین داروهایی خود اعتیاد آور است لذا رسانه های خودی باید بر علیه این تبلیغات، عملیات روانی کند و سطح آگاهی و شناخت جامعه را بالا ببرد

۳- تقویت تعاملات بین بخشی. یعنی دستگاه های فرهنگی با سازمان های مردم نهاد باید تعاملی دائمی داشته باشند. دستگاه های فرهنگی نباید سازمان های مردم نهاد را رقیب خود بدانند بلکه باید آنها را مشارکت داده و از ظرفیت آنان استفاده کنند.

۴- نسخه های بومی. در اجتماعی شدن با توجه به شرایط محیطی استانها و محله ها اقدامات پیشگیری انجام شود. رفتار با فرزندان طلاق، حاشیه نشین ها، فرزندان معتادین، افراد دارای اختلالات رفتاری، بی بضاعتان، افراد تنها و گوشه گیر و غیره هر کدام نسخه ای مجزای رفتاری می طلبد.

۵- صبر. کار فرهنگی نیاز به صبر کثیر دارد. میوه کار فرهنگی زودرس نیست باید ۱۰ تا ۲۰ سال صبوری کرد. اجتماعی شدن یک فرایند زمانبر است. باید شیوه های همسرداری و صبوری را به جوانان بیاموزیم تا از هر ۱۵٪ دواج ۷/۱ درصد آن به طلاق ختم نشود.

۶- ظرفیت سازی باید انجام گیرد. ما ۱۰۷ هزار واحد آموزشی در کشور داریم. یک میلیون کادر آموزشی در مدارس هستند. بیش از ۲۰ میلیون خانوار داریم. بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر استاد دانشگاه داریم. تقریباً ۶ میلیون کارمند دولت و ۵ میلیون دانشجو داریم. متاسفانه بهره گیری از این قابلیت های اجتماعی را جدی نگرفتیم. تا زمانی که این ظرفیت ها عملیاتی نشوند، جامعه یک جامعه تماشاچی خواهد بود. اگر سیاست های تجویزی دولتی

www.farhangeiranian.ir

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: دکتر مراد عنادی
زیر نظر شورای سیاست گذاری
مدیر اجرایی تحریریه: محمد زند کریمخانی
گرافیک و صفحه آرایی: ناصر کاروان
مدیر روابط عمومی: مصطفی عنادی
چاپخانه: ولیعصر (عج)
نشانی: تهران میدان کلهها، خیابان مظفری خواه،
پلاک ۷۶ واحد ۴ • تلفکس: ۱۳۹۵۷۰۱۳۸۸-۰۲۱
هفته چهارم بهمن ماه ۱۳۹۸ • سال سوم • شماره ۶ • ۸ صفحه

نوبت اقتدار قزوین
نسیم بیداری برای صنایع خفته البرز والوند
هوایی پاک برای آبیگ ایستاده در غبار
الموت فردایت رامی سازیم
طارم فراموشت نمی کنیم

مهندس لطف‌الله ساسانی مرادی

نامزد یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی استان قزوین